

UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ „ŠAKIŲ ŠILUMOS TINKLAI“

Kodas 174409393, Gimnazijos g. 22/2, LT 71116 Šakiai, tel. (8-345) 60588, faks. (8-345) 60587

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija

2017-11-21 Nr.R-347

Komisijos pirmininkei Ingai Žilienei

Verkių g. 25 C-1, LT-08223 Vilnius

DĖL BENDROVĖS FINANSINĖS SITUACIJOS, SUSIDARIUSIOS DĖL VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS PAVĖLUOTAI NUSTATYTŲ BAZINĖS ŠILUMOS KAINOS DEDAMŲJŲ

2014 m. sausio 17 d. UAB „Šakių šilumos tinklai“ (toliau – Bendrovė) pradėjo eksploatuoti naujai pastatytą biokuru kūrenamą 5 MW katilą su priklausiniais įrengimais (toliau – Investicija). Bendra Investicijos vertė – 2 128,5 tūkst. Eur (iš to skaičiaus Bendrovės lėšos – 1 477,8 tūkst. Eur). Dėl Investicijos įgyvendinimo iš karto po jos eksploatavimo pradžios pasikeitė Bendrovės sąnaudų apimtis ir struktūra:

- Sumažėjo kuro sąnaudos (vietoje gamtinių dujų pradėtas naudoti biokuras);
- Padidėjo turto nusidėvėjimo sąnaudos (su Investicija susiję nauji turto vienetai);
- Padidėjo investicijų grąžos sąnaudos (su Investicija susiję nauji turto vienetai)¹.

Pagal galiojančią Šilumos kainų nustatymo metodiką naujų ir pasikeitusių sąnaudų padengimas galimas tik nustačius naujas šilumos bazinės kainos dedamąsias (toliau – Šilumos kaina). Atitinkamai, nuo Investicijos eksploatacijos pradžios iki naujos Šilumos kainos nustatymo vartotojai permokėjo už kurą (Bendrovė gavo pelną), tačiau visiškai nemokėjo už Investicijos nusidėvėjimo ir investicijų grąžos sąnaudas (Bendrovės patyrė neplanuotą nuostolį).

Naujos Šilumos kainos nustatymas Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje (toliau – Komisija) vyko šia eiga:

- Bendrovė 2014-08-07 raštu Nr. R-345 „Dėl šilumos bazinės kainos“ Komisijai pateikė prašymą ir visus reikalingus dokumentus Kainos nustatymui;
- Šakių rajono savivaldybės administracija 2014-08-19 informavo Komisiją apie savo pritarimą Bendrovės Kainos projektui;

¹ Numatytos kaip būtinosios sąnaudos pagal Šilumos kainų nustatymo metodiką. Kartu apima ir palūkanų sąnaudų padengimą.

- Bendrovė 2014-10-08 raštu Nr. R-430 „Dėl kuro struktūros ir parduodamos šilumos kiekio koregavimo šilumos bazinės kainos projekte“ pateikė Komisijai papildomus duomenis;
- Komisijos šilumos skyrius 2014 m. lapkričio mėn. Bendrovei susipažinimui pateikė parengtą Šilumos kainos skaičiavimo pažymos projektą;
- Dėl Bendrovei nežinomų priežasčių Šilumos kainos svarstymo ir patvirtinimo procesas buvo nuolat atidedamas. Bendrovė 2015-2016 metais teikė Komisijai informaciją apie pasikeitusias faktines aplinkybes bei techninius ir finansinius rodiklius. Svarbu pažymėti, kad papildoma informacija buvo teikiama kaip vėlavimo pasekmė, bet ne priežastis – Bendrovė niekada neprašė nukelti Kainos nustatymo vėlesniam laikotarpiui;
- Komisija naujas šilumos bazinės kainos dedamąsias nustatė 2017-02-03 nutarimu Nr. 03-44, **t.y. praėjus daugiau nei 2 metams nuo Komisijos parengto ir Bendrovei pateikto Šilumos kainos skaičiavimo pažymos projekto bei daugiau nei 3 metams nuo Investicijos eksploatavimo pradžios.**

Kainos nustatymo metu Komisija įvertino per laikotarpį nuo Investicijos eksploatavimo pradžios iki Kainos nustatymo Bendrovės patirtas su Investicija tiesiogiai susijusias sąnaudas ir:

- Apskaičiavo 603 tūkst. Eur skirtumą tarp faktiškai patirtų kuro sąnaudų (biokuras) ir gautų pajamų (galiojusioje kainoje įskaičiuotos gamtinės dujos). Šią sumą Komisija įpareigojo grąžinti vartotojams, t.y. kaip praėjusių laikotarpių perteklines pajamas;
- Apskaičiavo 92,4 tūkst. Eur metinių (277 tūkst. Eur per tris metus) nusidėvėjimo sąnaudų ir šią sumą įtraukė į naują Šilumos kainą, t.y. kaip būsimų laikotarpių pajamas;
- Apskaičiavo 182,8 tūkst. Eur metinių (548,4 tūkst. Eur per tris metus) investicijų grąžos sąnaudų ir šią sumą įtraukė į naują Šilumos kainą, t.y. kaip būsimų laikotarpių pajamas.

Vertindama su Investicija susijusias sąnaudas Komisija pritaikė du priešingus principus: kuro sąnaudų sumažėjimą įvertino retrospektyviai, o nusidėvėjimo ir investicijų grąžos sąnaudų padidėjimą įvertino perspektyviai, t.y. įpareigojo Bendrovę vartotojams grąžinti 603 tūkst. Eur vartotojų permoką už kurą, tačiau vartotojų Bendrovei nesumokėtą 825,5 tūkst. Eur nusidėvėjimo ir investicijų grąžos sumą nukėlė ateinantiems laikotarpiams.

Rezultate, savo veiksmais Komisija faktiškai paralyžavo Bendrovės ūkinę-finansinę veiklą ateinantiems 5 metams².

Bendrovės skaičiavimais tik dėl Šilumos kainos nustatymo vėlavimo iki 2021 metų³ Bendrovės su Investicija susijęs suminis pinigų srautas bus 648,6 tūkst. Eur mažesnis nei būtų buvęs Šilumos kainą nustačius laiku (detaliau žr. 1 priedą), t.y. užuot turėjusi teigiamą pinigų srautą ir šias lėšas galėjusi panaudoti kitoms investicijoms, Bendrovė yra priversta ieškoti būdų kaip išgyventi.

² Šakių rajono savivaldybės taryba, vadovaudamasi Komisijos nutarimu Nr. 03-44, 2017-03-31 priėmė sprendimą Nr. T-99, kuriuo 603 tūkst. Eur sumos grąžinimą paskirstė 5 metų laikotarpiui, t. y. sumažino Bendrovės faktines pajamas 120,9 tūkst. Eur per metus.

³ 2021 metais baigsis Šakių rajono savivaldybės nustatytas 5 metų permokos grąžinimo vartotojams laikotarpis.

Svarbu pažymėti, kad Bendrovė neturėjo galimybių sukaupti minėtos vartotojų permokos už kurą, kadangi dėl Šilumos kainos nustatymo vėlavimo nesant kitų finansinių šaltinių (t.y. į kainą įtrauktų nusidėvėjimo ir investicijų grąžos sąnaudų), šias lėšas naudojo banko paskolų padengimui ir palūkanų apmokėjimui.

Šiuo metu Bendrovė yra ne tik sustabdžiusi visas investicijas, tačiau susiduria su realiomis mokumo problemomis – siekiant padengti apyvartinių lėšų trūkumą 2017 m. Bendrovei teko imti 2 paskolas (atitinkamai 20 ir 40 tūkst. Eur) einamiesiems įsipareigojimams (apyvartinėms lėšoms) padengti. 2017 m. spalio mėnesį Bendrovė kreipėsi į finansines institucijas dėl papildomo skolinimosi galimybių, tačiau buvo informuota, kad Bendrovės finansiniai rodikliai nesudaro galimybių papildomam skolinimuisi. Atitinkamai, 2018 ir vėlesnių metų lėšų trūkumas, susidaręs dėl Šilumos kainos nustatymo vėlavimo, nebegalės būti kompensuotas papildomomis paskolomis.

Esant dabartinėms aplinkybėms Bendrovė 2018 metų vasarą nebeturės pakankami lėšų einamiesiems mokėjimams atlikti, **t.y. Bendrovė taps nemoki.** Taip pat bendrovės finansinis pajėgumas bus nepakankamas licencijuojamai veiklai vykdyti t.y. neatitiks finansinio gyvybingumo kriterijų.

Atkreipiame dėmesį, kad Bendrovė 2016-2017 metais ne kartą kreipėsi į Komisiją informuodama apie susidariusią situaciją, tačiau nesulaukė jokių konkrečių atsakymų dėl galimo problemų sprendimo. Siekdama išspręsti susidariusią situaciją Bendrovė parengė savo skaičiavimus, kurie bus įtraukti Šilumos kainos perskaičiavimo projektą (teikiama Komisijai atskiru raštu):

- 2022-2024 metų Investicijos nusidėvėjimo ir investicijų grąžos sąnaudos (648,6 tūkst. Eur) perkeliamos į 2018-2021 metų laikotarpį, įtraukiant jas į Šilumos kainą kaip „nuo Ūkio subjekto valios nepriklausančių veiksnių nulemtus, neišvengiamus sąnaudų pokyčius“ (Šilumos kainų nustatymo metodikos 74.8 punktas)(detaliau žr. 2 priedą).

Atitinkamai 2022 metais nustatant naują Šilumos kainą Investicija turėtų būti vertinama mažesne likutine verte, t.y. įvertinant 3 papildomų metų nusidėvėjimą.

Bendrovės vertinimu šis koregavimas yra optimalus susidariusios situacijos sprendimas, nes:

- Atitinka galiojančius teisės aktus ir nereikalauja jų pokyčio;
- Neprieštarauja ir nekeičia šiuo metu galiojančios Šilumos kainos skaičiavimų;
- Nereikalauja papildomų Komisijos sprendimų ir išaiškinimų;
- Savo esme atitinka problemos priežastį, t.y. Bendrovės faktiškai patirtas, tačiau Komisijos neįvertintas Investicijos nusidėvėjimo ir investicijų grąžos sąnaudas;
- Nekeičia bendros su Investicija susijusių sąnaudų sumos, t.y. bendra nusidėvėjimo ir investicijų grąžos suma per Investicijos tarnavimo laikotarpį nesikeičia.

PRIDEDAMA:

1. Bendrovės su Investicija susijusių pinigų srautų skaičiavimai (MS Excel failas);
2. Bendrovės siūlomo koregavimo skaičiavimai (MS Excel failas).

Generalinis direktorius

Laimutis Kasparavičius

retrospektyviai atstatyta kaip grąžinimas vartotojams
de facto nukeliama į ateitį
de facto nukeliama į ateitį

Problema:

Reikšmingai pablogėjo ŠST finansinė padėtis - susidaro reikšmingas neigiamas pinigų srautas

Siūlomas sprendimas:

2022-2023 biokuro katilīnės šanaudas (nusiđėvėjima ir investicijų graža) perkelti į 2018-2021 laikotarpį.

Sprendimo įgyvendinimas:

Dabartinio perskaiciavimo metu įtraukti "Kitas sanaudas, nepriklausančias nuo ūkio subjekto valios".

Naujos BK nustatymo metu mažinti AEL investicijos likutinę vertę ir neskačiuoti papildomos investicijų grąžos.

1000

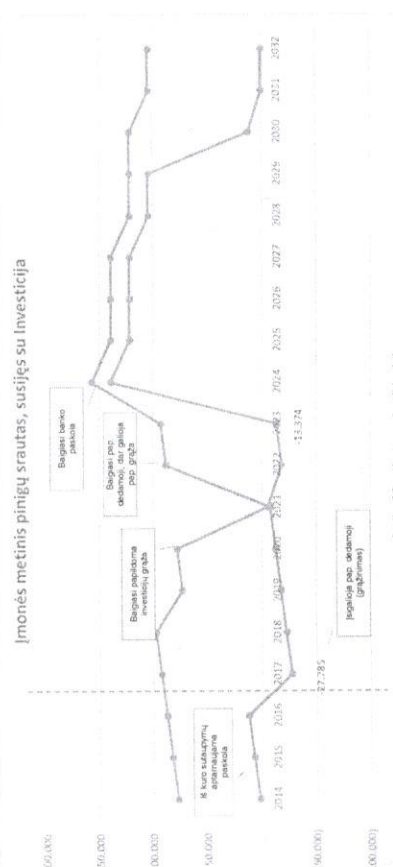
Nusīdējējimo laikotarpis	Investīcija	1.477.800	Eur
		16	metai

Pap. investīciju grāža	Investīciju grāža	6.37%	proc.
Pap. Inv. grāžas tālmo laikotarpis		6.00%	proc.
			metai

Esama situacija		Likutinė vertė	Nusidėvėjimas	INV grąža	Pap. INV grąža	PD suma kainoje
Metai						
2014	-2					
2015	-1					
2016	0					
2017	1	1 477 900	92 363	94 136	88 668	275 166
2018	2	1 385 438	92 363	94 136	88 668	275 166
2019	3	1 293 075	92 363	94 136	88 668	275 166
2020	4	1 200 713	92 363	94 136	88 668	275 166
2021	5	1 108 350	92 363	94 136	88 668	275 166
2022	6	1 015 988	92 363	86 713	88 668	245 749
2023	7	923 625	92 363	86 713	88 668	245 749
2024	8	831 263	92 363	86 713	88 668	157 083
2025	9	738 900	92 363	47 068	-	139 430
2026	10	646 538	92 363	47 068	-	139 430
2027	11	554 175	92 363	47 068	-	139 430
2028	12	461 813	92 363	29 417	-	121 780
2029	13	369 450	92 363	29 417	-	121 780
2030	14	277 088	92 363	29 417	-	121 780
2031	15	194 725	92 363	11 767	-	104 129
2032	16	92 363	92 363	11 767	-	11 767
2033	17			11 767	-	11 767
2034	18				-	
2035	19				-	
2036	20				-	
		1 477 800		929 592	620 676	3 028 068

[illegible]

Bendroje sumoje vartotojai sumoka tiek pat.

\bar{z}

Likutinė vertė	Nusidėvėjimas	INV grąža	Pap. INV grąža	PD suma
1 577 800	92 363	94 136	28 668	275 166
1 405 438	92 363	94 136	88 668	275 166
1 383 075	92 363	94 136	88 668	275 166
1 100 713	92 363	94 136	88 668	275 166
1 100 350	92 363	94 136	88 668	275 166
1 015 998	92 363	64 718	88 668	245 149
923 625	92 363	64 718	88 668	245 149
831 263	92 363	65 978	-	157 081
718 900	92 363	47 068	-	439 430
646 518	92 363	47 068	-	139 430
554 175	92 363	47 068	-	139 430
461 813	92 363	29 417	-	121 780
368 450	92 363	29 417	-	121 780
277 086	92 363	29 417	-	121 780
184 775	92 363	11 767	-	104 129
92 363	92 363	11 767	-	11 767
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-

Metal	Ipratasis scenarijus šilumos kainą nustatius laikui			LAUKU	Esama situacija šilumos kainą nustatius vėlojant			Suminis pinigų srautas			
	Pastovioji dedamoji	Kuro pajamos	Paskola		Pinigų srautas	Pastovioji dedamoji	Kuro pajamos	Paskola	Pinigų srautas	VĖLUOJA	LAUKU
2014	275,166	-	(198,024)	77,141	-	-	-	-	200,000	1,975	77,141
2015	275,166	-	(193,001)	82,166	-	-	-	-	200,000	8,974	439,307
2016	275,166	-	(167,976)	87,190	-	-	-	-	200,000	20,998	346,497
2017	275,166	-	(182,952)	92,215	-	-	-	-	-	16,787	338,712
2018	275,166	-	(177,927)	97,239	-	-	-	-	-	(29,548)	435,931
2019	275,166	-	(172,903)	102,263	-	-	-	-	-	(47,284)	406,797
2020	245,749	-	(167,878)	77,871	-	-	-	-	-	(59,996)	596,668
2021	157,081	-	(162,854)	(5,773)	-	-	-	-	-	67,683	630,895
2022	139,430	-	(157,829)	(18,395)	-	-	-	-	-	20,237	648,579
2023	139,430	-	(152,805)	(13,374)	-	-	-	-	-	113,181	453,113
2024	139,430	-	-	139,430	-	-	-	-	-	270,262	732,553
2025	121,780	-	-	121,780	-	-	-	-	-	409,692	310,343
2026	121,780	-	-	121,780	-	-	-	-	-	549,123	932,113
2027	121,780	-	-	121,780	-	-	-	-	-	689,553	1,051,993
2028	104,129	-	-	104,129	-	-	-	-	-	810,339	1,158,021
2029	104,129	-	-	104,129	-	-	-	-	-	932,113	1,262,152
2030	11,767	-	-	11,767	-	-	-	-	-	1,053,889	1,271,919
2031	-	-	-	-	104,129	-	-	-	-	1,158,021	1,271,919